

Diplomaterv készítője: Kis Dániel, S4895F

Diplomaterv címe: Lehel téri idős otthon és klub

OPPONENSI VÉLEMÉNY

Idősekkel, az ő lakhatásukkal foglalkozni egyrészt fontos, másrészt időszerű. A hagyományos, nagy családok feldarabolódásával ugyanis egyre nehezebbé válik az idősebbek helyzete. Ki gondolja őket? Ki lesz a mindennapokban társaságuk? Ott, ahol ezek a társadalmi változások hamarabb bekövetkeztek (itt például a franciákra, norvégokra gondolok), ezzel a problémával hamarabb kezdtek el foglalkozni. Nekünk talán most vált időszerűvé ezekre a kérdésekre választ találnunk.

Idősként idősök otthonában, ugyanakkor a városban maradni egyrészt jogos felvetés, másrészt kérdés, hogy a városból ezek számára az emberek számára mi az, ami fontos. A nyüzsgés? Az ingerek sokasága? Az épített környezet? Az emberek? A megszokás? Kis Dániel diplomaterve ezekre az alapvető kérdésekre több síkon keresi a választ.

A helyszínválasztást előzetes kutatás, főépítési beszélgetés előzte meg. A Lehel tér közelében található telek belvárosi, ugyanakkor - környezetéhez képest - csendesnek mondható. A Váci út mögötti, alacsonyabb beépítésű városi szövetbe ékelődik be egy, a kerületi szabályozás erősen hipotetikus aspektusára építő, ugyanakkor nagyon is racionális és érthető, a tömb szempontjából kedvező beépítés. A szabályozási terv ugyanis a Kassák park szomszédságában belső, közös, félprivát kertet ír elő, melyet keretként zárnak közre a tömb épületei. Így alakulhat ki egy, a publikus Kassák park és egy félprivát kert közötti idősök otthona. Mondhatnánk: probléma, hogy így az idősök otthonának nincsen saját kertje. Viszont talán a probléma urbánus felvetése miatt ez éppen hogy előnynek mondható. Ugyanúgy, ahogy előnynek mondható az óvoda közelsége, ahonnan néha áthozhatják a kicsiket, vagy a piac közelsége is. Mindegyik spontán találkozásokra, új ingerekre, élményekre ad lehetőséget a városban, az idősök megszokott életterében.

A tömeg a közös kert felvetésén túl nem a meglévő rendszerhez, inkább egy hipotetikus, jövőbeni szomszédos beépítéshez viszonyul. A kerületi szabályozási terv figyelembe vétele mellett értékelendő, hogy a diplomázó hatékonysági szempontokra is figyelt, mely a realitás felé mozdítja a tervet. Az alapvetően kompakt, ugyanakkor az uca felé zártabb, belső udvar felé tagoltabb tömeg változatos belső tereket eredményez. A tömegformálás egyetlen hátrányként talán azt említeném meg, hogy egyes lakószobák túlságosan mélyek és alulvilágítottak maradnak a játék következtében.

Az idősök otthona egyrészt lakhatást, másrészt közös foglalkozásokat, harmadrészt egészségügyi ellátást biztosít a nyugdíjasoknak. A kettősen tagolt épület egyik része főként a pihenésé. A kiteresedő folyosókon viszont ezen részen is spontánul találkozhatnak, tölthetnek együtt időt

az ittlakók. A másik részében főként közösségi funkciók kaptak helyet: műhelyek, közösségi szobák, tornaterem stb. Ezek azok a terek, ahová az idősek külvilággal történő kapcsolata is koncentrálódik. Ide lehet áthozni az óvodásokat, az épületen belül elsősorban itt van lehetőségük új kapcsolatok létesítésére, tanulásra, élményszerzésre.

Az épület az orvosi segítség különböző szintjeit képes kezelni. Az idősek alapvetően stúdiólakásként kialakított, saját szobákban laknak, amelyeket lehetőségük van a saját bútorokkal berendezni. A lakóegységek igény esetén szabadon összenyithatóak. Állapotukat folyamatosan figyelemmel kísérik, viszont innen csak szükség esetén kerülnek át az emeleti, csendesebb, kórterem-szerű szobákba, ahol nagyobb orvosi figyelmet kapnak.

Néhány csomóponti hiányosságot leszámítva (pl. loggiák vízvezetése) azt gondolom, hogy egy gondos tervet láthattam. Az egyedüli dolog, ami elgondolkodtat, az az, hogy ebben az urbánus jellegben milyen lehetőségek lettek volna még. Írom ezt úgy, hogy közben a hollandiai Deventerben található idősek otthonára gondolok, ahol egyetemi hallgatók ingyenes lakhatásért cserébe havi harminc órát töltenek az idősek körében. Az említett otthon például urbánus jellege miatt olyan pozitívumot hoz, amire egy elzárta társa nem volna képes. A tervnek - bár gondos és végiggondolt - ilyen fajta lazaságát talán hiányolom.

Mindettől függetlenül azt gondolom, hogy ez a terv egy lehetséges, jó válasz a feltett kérdésre.

Kérdések:

a.) Hogyan biztosítod az akadálymentességet az épületben?

b.) Mi az a legfontosabb dolog, amit ebből a programból építészként tanultál?

Kelt: Budapest, 2018. június 20.

Ilyés-Fekete Zsuzsa – építész

